

Inwestycje zagraniczne w Małopolsce 2008

streszczenie

Publikacja powstała na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w ramach projektu Małopolskie Obserwatorium Gospodarki.

Publikację przygotował zespół Zakładu Rozwoju Regionalnego Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ pod kierunkiem prof. dra hab. Bolesława Domańskiego.

Skład zespołu:

prof. dr hab. Bolesław Domański

mgr Magdalena Dej

mgr Jarosław Działek

mgr Janusz Górecki

dr Robert Guzik

dr Krzysztof Gwosdz

mgr Arkadiusz Kocaj

dr Grzegorz Micek

Recenzent:

prof. dr hab. Tadeusz Stryjakiewicz

Opracowanie rycin:

Janusz Górecki

Wydawca:

**Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Gospodarki i Społeczeństwa Informacyjnego**

Siedziba: ul. Basztowa 22, 31 – 156 Kraków

Adres do korespondencji:

ul. Raclawicka 56, 30 – 017 Kraków

tel. (012) 63 03 368, (012) 63 03 374

fax. (012) 63 03 558

e – mail: gospodarka@umwm.pl

www.gospodarka.obserwatoria.malopolska.pl

Skład i druk:

Drukarnia Kraków

ul. Przewóz 2a

30-716 Kraków

www.drukarniakrakow.pl

Kraków, grudzień 2009

Przy publikacji danych prosimy o podanie źródła.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**Województwo
Małopolskie**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

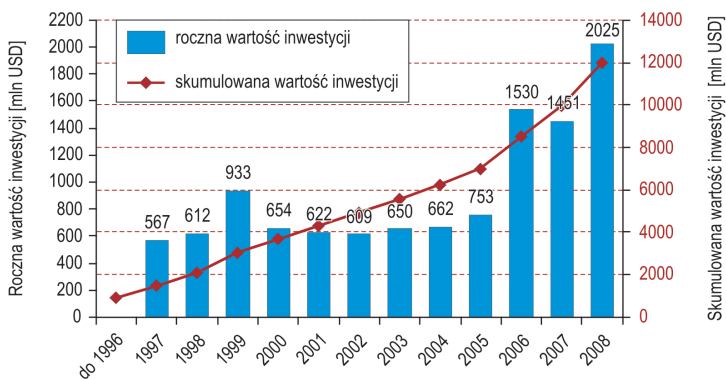
Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem raportu jest określenie wielkości zrealizowanych na terenie województwa małopolskiego bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ), ich dynamiki oraz struktury. Badania obejmują lata 1989-2008, a szczególną uwagę poświęcono aktywności inwestorów w 2008 r. Analizie poddano następujące cechy: rodzaj działalności zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności 2007, typy i formy inwestycji, kraj pochodzenia inwestora, miejsce prowadzenia działalności w województwie małopolskim oraz okres realizacji inwestycji. Badano także rolę zagranicznych firm na małopolskim rynku pracy, opierając się m.in. na sondażu przeprowadzonym wśród dużych i średnich firm z kapitałem zagranicznym. Obliczenia oparto głównie na informacjach pozyskanych bezpośrednio od firm – w postaci ankiety lub rocznego sprawozdania finansowego. Wysoki odsetek informacji źródłowych w porównaniu do danych wtórnych pozwolił na zweryfikowanie wielkości inwestycji także w latach poprzednich, zwłaszcza w 2006 i 2007 r.

Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych zrealizowanych na terenie województwa małopolskiego w latach 1989-2008 wyniosła w świetle przeprowadzonych badań 12 mld USD, czyli 3 657 USD na 1 mieszkańca. Oznacza to, że na Małopolskę przypada około 8% łącznych nakładów poniesionych przez zagraniczny kapitał w Polsce. Pozycja regionu pod względem wartości inwestycji zagranicznych jest nieznacznie wyższa od poziomu jego rozwoju gospodarczego mierzonego udziałem w produkcie krajowym brutto (7,5%) oraz udziału województwa małopolskiego w eksporcie kraju (6,3%). Począwszy od 2004 r. w Małopolsce następował wyraźny wzrost udziału nowo zarejestrowanych spółek z kapitałem zagranicznym w stosunku do poziomu ogólnopolskiego.

Analiza napływu strumienia kapitału zagranicznego do Małopolski w przekroju rocznym ujawnia, że w latach 1997-2005 wysokość inwestycji była ustabilizowana na poziomie 570-750 mln USD (rys. 1.). Wyjątek stanowił 1999 r., kiedy za

sprawą prywatyzacji Banku Przemysłowo-Handlowego nakłady osiągnęły wartość 933 mln USD. Natomiast od 2006 r. roczna wartość inwestycji zagranicznych kształtuje się na znacznie wyższym – w stosunku do okresu poprzedniego – poziomie (1 450-2 000 mln USD).

Rys. 1. Wartość inwestycji zagranicznych w województwie małopolskim do końca 2008 r.

Źródło: badania własne.

Wielkość inwestycji w samym 2008 r. – 2 025 mln USD – była najwyższa w dotychczasowej historii napływu BIZ do województwa małopolskiego, przy czym dwie piąte tej wartości stanowiła pojedyncza inwestycja (przejęcie Banku BPH przez amerykańską grupę General Electric) za 857,4 mln USD. Przejęcia firm prywatnych miały największy udział w strukturze inwestycji w 2008 r. (51% całkowitych nakładów). Największe transakcje, poza inwestycją GE, to przejęcie udziałów w Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej w Chrzanowie przez firmę Dalkia z dominującym kapitałem francuskim oraz kupno dodatkowych pakietów akcji Comarch przez fundusz z grupy Allied Irish Bank i olkuskiej fabryki Emalia przez fundusz Ilcus z Belgii.

Na inwestycje w nowe placówki, zagraniczne podmioty wydały w 2008 r. 671 mln USD (33,1% nakładów) i była to również najwyższa od 1989 r. wartość inwestycji greenfield w Małopolsce

zrealizowana w ciągu jednego roku kalendarzowego. Zwraca uwagę, że na tle lat poprzednich wyraźna większość nakładów w nowe przedsięwzięcia w 2008 r. miała miejsce w sektorze usługowym (62,4%). Największe środki pochłonęła realizowana przez TriGránit Holding budowa centrum handlowo-usługowego Bonarka City Center w Krakowie. Największą inwestycją greenfield zrealizowaną w przemyśle w 2008 r. był zakład japońskiej firmy Nidec Motors & Actuators w Niepołomicach. Znaczne środki pochłonęła rozbudowa i modernizacja innych zakładów przemysłowych greenfield. Nowym zjawiskiem na terenie Małopolski są inwestycje w zagraniczne centra logistyczne pod wynajem. W 2008 r. zrealizowano pierwszy duży obiekt tego typu – Panattoni Park w Skawinie.

Dodatkowe nakłady we wcześniej przejętych lub sprywatyzowanych firmach wyniosły w 2008 r. 284 mln USD i w przytłaczającej części poniesiono je w sektorze przemysłowym (89,1%). Liderem w tym względzie jest nadal ArcelorMittal. Poza przemysłem, z dużych inwestycji modernizacyjnych należy wymienić zakład taboru kolejowego we Włosienicy (pow. oświęcimski), będący własnością Rail Polska z kapitałem amerykańskim. Jediną większą transakcją prywatyzacyjną (o wartości 41,2 mln USD) była sprzedaż 25% akcji Elektrowni Skawina czeskiemu inwestorowi ČEZ, który tym samym stał się wyłącznym akcjonariuszem firmy.

Ogółem w 2008 r. trzech inwestorów poniosło nakłady przekraczające wartość 100 mln USD (wobec jednego w 2007 r.), dwudziestu dwóch zaangażowało kapitał pomiędzy 10 a 100 mln USD (w 2007 r. siedemnastu), a siedemdziesiąt osiem podmiotów zainwestowało pomiędzy 1 a 10 mln USD (w 2007 r. pięćdziesięciu).

Na terenie województwa małopolskiego dwudziestu jeden inwestorów poniosło nakłady przekraczające 100 mln USD, a stu dwudziestu dziewięciu zaangażowało kapitał o wartości pomiędzy 10 a 100 mln USD. Na tle tej grupy trzy korporacje wyróżniają się wielkością zaangażowanego kapitału: niemiecka grupa HVB,

*NAJWIĘKSI
INWESTORZY*

amerykańska General Electric i brytyjska ArcelorMittal. HVB, chociaż wycofała się z terenu województwa małopolskiego przed 2008 r., pozostaje od 1999 r. największym inwestorem w Małopolsce i jako jedyna przekroczyła wartość 1 mld USD. Inwestycje General Electric są tylko niewiele mniejsze (920 mln USD). Niemiecką i amerykańską korporację, poza wysokością poniesionych nakładów, łączy także podmiot, w który zainwestowały (Bank BPH), oraz typ inwestycji – gros kapitału zaangażowano w samo przejęcie. Wysokość zaangażowanego kapitału przez trzeciego największego inwestora w województwie (ArcelorMittal) jest wynikiem przede wszystkim modernizacji kupionej od Skarbu Państwa huty w Krakowie (d. Huta im. Tadeusza Sendzimira) i inwestycji poczynionych w jej spółkach zależnych. Z podobną sytuacją w zakresie typu poniesionych inwestycji mamy do czynienia w przypadku kolejnego wielkiego inwestora w przemyśle – amerykańskiego koncernu Philip Morris. Dodatkowe nakłady w sprywatyzowanych przez niego zakładach tytoniowych przeważają nad wartością samego przejęcia.

Kolejnych czterech wielkich inwestorów zaangażowanych jest również w sektorze przemysłowym. Są to czeski ČEZ (największy inwestor w małopolskiej energetyce), duński Carlsberg oraz amerykański F&P Holding (właściciel firmy Can-Pack) i francuskie Valeo. Dwie ostatnie korporacje poniosły jednocześnie największe w województwie inwestycje w nowe placówki. Chorwacka (po 2006 r. amerykańska, a od 2009 r. izraelska) Pliva zamyka listę inwestorów, którzy do końca 2008 r. ponieśli nakłady przekraczające 200 mln USD. W 2009 r. do grupy tej dołączy węgierski TriGránit Holding, po oddaniu do użytku centrum handlowo-usługowego Bonarka City Center. Największymi inwestorami w handlu są brytyjska korporacja Tesco oraz francuski Carrefour.

Zmieniają się tendencje w zakresie typu inwestycji zagranicznych lokowanych w Małopolsce. O ile bowiem do 2000 r. gros środków pochłaniały prywatyzacje, a w następnych kilku latach dominujący udział miały inwestycje greenfield, to obecnie

o sumarycznej wielkości inwestycji stanowią przede wszystkim przejęcia firm prywatnych, przy czym najczęściej są to transakcje między podmiotami zagranicznymi.

Sektor przemysłowy ma nadal największy udział w całości inwestycji (47,8%). Gros z nich (89%) pochłonęło przetwórstwo przemysłowe, pozostałe inwestycje w tym sektorze miały miejsce głównie w energetyce. W strukturze nakładów w przemyśle zwraca uwagę wysoki udział środków poniesionych na inwestycje modernizacyjne (dodatkowe nakłady) w przejętych i sprywatyzowanych firmach – dwukrotnie wyższy niż ta sama wartość w pozostałych branżach. Największe inwestycje w 2008 r. – ponad 130 mln USD – miały miejsce w produkcji metali, co jest regułą od 2004 r., kiedy to krakowską hutę jako część składową Polskich Hut Stali przejął koncern Mittal. Podobnie jak rok wcześniej, drugą gałęzią przemysłu o największych nakładach w 2008 r. był przemysł samochodowy (65 mln USD). Pozycja przemysłu metalurgicznego i samochodowego w strukturze nakładów kapitału zagranicznego w Małopolsce ukształtowała się w ostatnich pięciu latach – na koniec 2003 r. te dwie gałęzie skupiały 8,5% inwestycji w przemyśle, zaś pięć lat później już 29,9%. Jednocześnie zmniejszył się udział gałęzi, które poprzednio odgrywały dominującą rolę, czyli przemysłu tytoniowego oraz produkcji napoi.

W usługach, które koncentrują 42% kapitału zagranicznego zaangażowanego w województwie, największe inwestycje (2 197 mln USD) miały miejsce w bankowości. Tak wielkie nakłady są jednak wynikiem inwestycji w jeden podmiot (Bank Przemysłowo-Handlowy), którego kolejne przejęcia stanowią aż 87% wszystkich inwestycji w działalności finansowej i ubezpieczeniowej. Ponad 1,5 mld USD (12,7% inwestycji ogółem) zaangażowano w obsługę rynku nieruchomości. Na finanse i obsługę nieruchomości przypada 73,4% wszystkich nakładów w sektorze usługowym w latach 1989-2008. Inwestorzy aktywni w tych działalnościach zaangażowali także największy kapitał w usługach w samym 2008 r.

*STRUKTURA
INWESTYCJI*

Inwestycje w handlu cechowały się najmniejszą zmiennością na tle pozostałych branż, przy czym największe środki zaangażowano tam w latach 2000-2003. Na koniec tego okresu inwestycje w handlu osiągnęły najwyższy jak dotąd udział w ogóle poniesionych inwestycji (12,4%). W ostatnich latach nakłady w tej branży rosną wolniej niż przyrost powierzchni handlowej, co wiąże się ze zmianą modelu dokonywania inwestycji – o ile w latach 1990. i pierwszych latach 2000. to głównie firmy handlowe inwestowały w kapitałochłonne nieruchomości, w których prowadziły następnie sklepy, to obecnie duże nakłady ponoszą wyspecjalizowane firmy deweloperskie, od których sieci sklepów wynajmują powierzchnie handlowe.

Z punktu widzenia długoterminowej konkurencyjności regionu, istotny jest charakter lokowanych w nim inwestycji według ich zaawansowania technologicznego oraz wymaganych kwalifikacji i kompetencji pracowników. W przemyśle, od 1989 do 2004 r. najwięcej kapitału lokowano w gałęziach klasyfikowanych jako przemysł niskiej techniki. Dopiero w 2005 r. branże przemysłu bardziej zaawansowane technologicznie osiągnęły podobny poziom inwestycji. Od 2006 r. najwięcej kapitału angażują gałęzie przemysłu określane jako średnio-wysokiej techniki, natomiast wielkość inwestycji zagranicznych w przemyśle zaawansowanej technologii jest ciągle na bardzo niskim poziomie. Mimo rosnących od 1998 r. nakładów w gałęziach usług opartych na wiedzy, wyraźnie przeważają branże mniej wiedzochłonne. Znacznie korzystniej w usługach przedstawia się natomiast omawiana struktura, jeśli pod uwagę weźmiemy nie wysokość nakładów, lecz liczbę zatrudnionych. Od 2005 r. tempo przyrostu zatrudnionych w firmach zagranicznych w usługach opartych na wiedzy jest bardzo szybkie. Gdyby dotychczasowy trend został utrzymany, to w 2009 r. te gałęzie usług skupiałyby największą liczbę zatrudnionych wśród wszystkich typów działalności, w które zaangażowani są inwestorzy zagraniczni w Małopolsce.

Najwięcej inwestycji do Małopolski trafia z krajów europejskich (66,2%). Na drugim miejscu plasują się kraje Ameryki Północnej, przy czym bezwzględnie dominującym inwestorem są tutaj Stany Zjednoczone. Napływ z krajów azjatyckich jest znacznie skromniejszy i nie sięga 5% inwestycji ogółem. Dwa kraje, USA i Niemcy, są źródłem prawie połowy inwestycji zaangażowanych w regionie w latach 1989-2008. Amerykańskie firmy były szczególnie aktywne w ostatnim roku. Siedemnaście krajów zainwestowało kwoty stanowiące co najmniej 1% całkowitych nakładów kapitału zagranicznego w województwie małopolskim. Na koniec 1998 r. takich państw było 12, a na koniec 2003 – 13. Systematycznie wzrasta liczba krajów inwestujących w Małopolsce. Pięć krajów o najwyższych wartościach inwestycji skupiało na koniec 2008 r. 73,5% BIZ poniesionych w regionie od 1989 r., o 6% mniej niż do końca 1998 r.

W Małopolsce można wyróżnić cztery obszary przyciągające inwestycje zagraniczne: Krakowski Obszar Metropolitalny (KOM), zachodnia uprzemysłowiona część regionu (powiaty: oświęcimski, chrzanowski, olkuski), położony przy drodze krajowej nr 4 powiat brzeski oraz stolice byłych województw – Nowy Sącz i Tarnów wraz z otaczającymi je powiatami ziemskimi. Na terenie KOM przedsiębiorcy zagraniczni ponieśli w latach 1989-2008 inwestycje w wysokości 9,7 mld USD (w tym 7,8 mld USD w Krakowie). W zachodniej części Małopolski wydano 880 mln USD, w byłych stolicach województw – 667 mln USD, a w powiecie brzeskim – 526 mln USD. Inwestycje w wyżej wymienionych obszarach stanowią 98,3% ogółu nakładów w Małopolsce, przy liczbie ludności stanowiącej dwie trzecie ogółu zamieszkujących region.

Dominująca rola Krakowa umiarkowanie (o kilka punktów procentowych) zmniejszyła w ostatnich pięciu latach, ale do stolicy regionu nadal trafia co roku około trzy piąte wszystkich nakładów inwestycyjnych. Zmienia się równocześnie charakter tych inwestycji, które w coraz większej mierze dotyczą sektora usług. Wśród nich

*KRAJE
POCHODZENIA
KAPITAŁU*

*ROZMIESZCZENIE
INWESTYCJI*

wymienić należy duże nakłady poniesione na obsługę nieruchomości oraz rosnące zatrudnienie w centrach usług, reprezentujących usługi oparte na wiedzy.

W ostatnim pięcioleciu zaobserwować można znaczący napływ inwestycji, w tym wielu projektów greenfield, do strefy metropolitalnej wokół Krakowa. W szczególności w kilku ośrodkach miejskich tej strefy zlokalizowano kilkadziesiąt dużych zakładów przemysłowych, dla których trudno byłoby znaleźć odpowiednio duże działki w stolicy województwa. Trafiające tu inwestycje, zwłaszcza w najbliższej Krakowowi strefie podmiejskiej, dużo częściej reprezentują zaawansowany poziom technologii. Generalnie, im dalej od Krakowa i większych ośrodków subregionalnych, tym częściej spotyka się inwestycje przemysłowe z zakresu średnio-niskich lub niskich technik. Wynika to m.in. ze zróżnicowanej przestrzennie dostępności wysoko kwalifikowanej kadry.

Przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego zatrudniały na koniec 2008 r. 95,6 tys. osób, co oznacza wzrost o 5,1% w stosunku do poprzedzającego roku. W podmiotach zagranicznych pracował zatem co ósmy pracujący poza rolnictwem w Małopolsce. W ostatnich latach wzrastał udział zatrudnienia w nowych zakładach przemysłowych i placówkach usługowych tworzonych przez inwestorów zagranicznych. W strukturze zatrudnienia według sektorów można zaobserwować postępujący wzrost udziału usług (w szczególności w działalnościach profesjonalnych, naukowych i technicznych oraz w informacji i komunikacji), a spadek udziału przemysłu i budownictwa. W sektorze przemysłowym firmy z kapitałem zagranicznym zatrudniały co siódmego pracownika, a w usługowym co jedenastego.

Najwięksi zagraniczni pracodawcy w sektorze przemysłowym to ArcelorMittal, Valeo, Fabryka Silników Elektrycznych Tamel, Donnelley, Philip Morris, Pliva oraz Can Pack. W branży energetycznej najwięcej osób zatrudniają Elektrownia Skawina i Elektrociepłownia Kraków. Pozycja lidera w sektorze handlowym

ZATRUDNIENIE

należy do sieci Carrefour, a na dalszych miejscach znajdują się niemiecka grupa Metro, portugalska Jeronimo Martins oraz brytyjska Tesco. W sektorze usługowym w Małopolsce największą rolę na rynku pracy odgrywają centra usług, a wśród nich Capgemini, IBM BTO i Shell SSC. Znaczący poziom zatrudnienia odnotowano w najbardziej zaawansowanych technologicznie centrach rozwoju oprogramowania i centrach badawczo-rozwojowych – Motoroli, IBM, Sabre oraz ABB i Delphi.

W bilansie miejsc pracy w firmach z kapitałem zagranicznym w 2008 r. przyrost zatrudnienia przeważał nad ubytkiem. Nowe miejsca pracy powstawały częściej w wyniku rozwoju już istniejących zakładów niż dzięki otwarciu nowych placówek. Stanowi to odwrócenie trendu z poprzednich lat i świadczy o zahamowaniu napływu nowych inwestycji. Badania ankietowe w małopolskich oddziałach zagranicznych firm wskazują, że choć część z nich odczuła negatywne skutki spowolnienia gospodarczego, to większość planuje jednak wzrost zatrudnienia w najbliższych dwóch latach.

Przeprowadzone badania ankietowe na próbie 54 zagranicznych pracodawców pozwalają na stwierdzenie, że małopolski rynek pracy jest oceniany korzystnie, zwłaszcza pod względem podaży pracowników oraz jakości miejscowej siły roboczej. Szczególne znaczenie ma w tym względzie Kraków, który jako ważny ośrodek akademicki dostarcza corocznie kilkadziesiąt tysięcy absolwentów szkół wyższych. Pracodawcy zwracają równocześnie uwagę na niedobory pracowników wykwalifikowanych niższego szczebla oraz słabą znajomość języków obcych wśród kadry technicznej w Małopolsce. Podkreślić trzeba pozytywny wpływ napływu BIZ na podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników oraz napływ nowej wiedzy i umiejętności, zwłaszcza dzięki inwestycjom o wyższym poziomie zaawansowania technologicznego.

Głównymi czynnikami atrakcyjności inwestycyjnej województwa małopolskiego są: wysoki poziom kapitału ludzkiego, duży rynek zbytu związany m.in. z sąsiedztwem konurbacji katowickiej, silny ośrodek metropolitalny (Kraków), dobra dostępność komunikacyjna Krakowa i zachodniej części województwa oraz wysoka atrakcyjność przyrodnicza i krajobrazowa regionu. Nie bez znaczenia jest zdywersyfikowana struktura gospodarcza regionu, istnienie gęstej sieci powiązań zewnętrznych, wysoki stopień spójności społecznej oraz pozytywny i wyrazisty wizerunek regionu.

Do najważniejszych barier zaliczyć należy niewielką podaż atrakcyjnych gruntów inwestycyjnych i duże rozdrobnienie działek, słabą i bardzo słabą dostępność komunikacyjną wschodniej i południowej części województwa oraz konkurencję sąsiednich województw (przede wszystkim województwa śląskiego).

Obszary o największym napływie BIZ należą równocześnie do najbardziej atrakcyjnych inwestycyjnie terenów Małopolski, szczególnie z punktu widzenia dobrej dostępności komunikacyjnej i zasobów kapitału ludzkiego. Niektórym obszarom, zwłaszcza powiatowi wielickiemu i krakowskiemu ziemskiemu, udało się przyciągnąć ponadprzeciętny strumień inwestycji, co w ich przypadku wynika nie tylko z korzystnego położenia, ale również z aktywności władz samorządowych i atrakcyjnej oferty terenów inwestycyjnych. Z drugiej strony kilku powiatom o względnie wysokiej atrakcyjności (m.in. Tarnów, chrzanowski, oświęcimski) nie udało się jak dotąd w pełni wykorzystać swoich walorów.

Na układ przestrzenny inwestycji zagranicznych wpływają również w pewnym stopniu instrumenty wsparcia stosowane przez władze różnego szczebla. Ich rola w regionie jest stosunkowo niewielka, zwłaszcza w porównaniu z sąsiednimi województwami śląskim i podkarpackim. Firmy zagraniczne objęte różną formą wsparcia inwestycji reprezentują 7% nakładów inwestycyjnych, a powstało w nich blisko 15% ogółu miejsc pracy w firmach z kapitałem

zagranicznym. W przypadku Małopolski trzy czwarte inwestycji wspartych różnymi formami pomocy publicznej (wieloletnie programy wsparcia inwestycji, specjalne strefy ekonomiczne, strefy aktywności gospodarczej) trafiło na teren Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, co dodatkowo umacnia pozycję tego obszaru rdzeniowego na tle innych terenów województwa.

Na tle sąsiednich regionów można mówić o specyfice województwa małopolskiego w zakresie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Najważniejszą cechą jest dywersyfikacja branżowa, wielkościowa oraz w zakresie pochodzenia kapitału. Żadna z branż, ani żaden z krajów nie wykazuje wyraźnej dominacji tak w zakresie nakładów inwestycyjnych, jak i zatrudnienia. Jest to zjawisko korzystne, które czyni gospodarkę województwa mniej podatną na kryzys pojedynczych sektorów. Na tle województwa śląskiego i podkarpackiego zwraca uwagę niewielki udział przedsiębiorstw zagranicznych zlokalizowanych na obszarze specjalnych stref ekonomicznych (SSE) w województwie małopolskim.

Rok 2008 był rekordowy pod względem wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez podmioty zagraniczne na terenie województwa małopolskiego. Wiele z nich było wynikiem projektów inwestycyjnych zaplanowanych wcześniej. Niekorzystne warunki wynikające z globalnego spowolnienia gospodarczego przyczyniły się do wstrzymania wielu nowych planów oraz odsunięcia na później realizacji wcześniej ogłaszanych projektów. Budowa większości dużych obiektów handlowo-usługowych, biurowych, hotelowych czy magazynowych została odłożona i ich rozpoczęcie może mieć miejsce najwcześniej w 2010 r. lub później. Zapowiadane jest powstanie kilkunastu, z reguły małych lub średniej wielkości, zakładów przemysłowych w różnych lokalizacjach na terenie całego województwa. Tym samym w 2009 r. można spodziewać się istotnego zmniejszenia napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych – nawet do poziomu 800-1 000 mln USD, czyli do około 60%

PROGNOZA

średniej wartości nakładów w latach 2005-2008. Oszacowanie to zbliżone jest do prognoz PAIiIZ dla całej Polski (63,8%). Szacowane nakłady mogą się zwiększyć w przypadku przyspieszenia planów prywatyzacyjnych Skarbu Państwa, który zamierza sprzedać udziały w kilkunastu małopolskich spółkach. Większość przedsięwzięć z sektora handlu i usług, które mogą dojść do skutku w 2009 r. będzie realizowanych w Krakowie lub w jego obszarze metropolitalnym. Projekty przemysłowe trafią natomiast do kilku ośrodków miejskich województwa.

Notatki

Notatki